

ಬೀಸುವ ಪದ ಜನಪದ ಗೀತೆ

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದರೇನು? ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಯಾವುವು?

ಜನಪದ ಕಥೆಯನ್ನು, ಹಾಡನ್ನು ಮೂಲತಃ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರಚನೆಯ ಜೊತೆ ಅವರ ಹೆಸರು ಉಳಿದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಸಮುದಾಯ ಅದನ್ನು ತನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಥೆ, ಗಾದೆ, ನಾಟಕ, ಹಾಡು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತ್ರಿಪದಿ, ಕೋಲಾಟದ ಪದ, ಲಾವಣಿ, ಕಥನಗೀತೆ, ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಮಕ್ಕಳ ಪದ ಇತ್ಯಾದಿ ರೂಪಗಳಿವೆ. ಜನಪದ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಗಳಿಗಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ:-

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಇರುವ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಸಂಕುಚಿತವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಜನಪದ ಗೀತೆ ನೃತ್ಯ ಗಾದೆ ಒಗಟು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿರುವಂತದ್ದು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವಂಥದ್ದು.

ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ.

ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯವಿದೆ.

ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಕಂಠಸ್ಥ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕವೇ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದೇ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವಂತಹದ್ದು. ಗೀತೆ, ನೃತ್ಯ, ಗಾದೆ, ಒಗಟು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿರುವುದು ಜಾನಪದ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವಂತಹದ್ದು.

ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ.

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಬೇಕಾದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯವಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು. ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತದ್ದು.

ಬೀಸುವ ಪದ ಜನಪದ ಗೀತೆಯ ಆಶಯ:

ಬೀಸುವಾಗ, ಕುಟ್ಟುವಾಗ, ನಾಟಿ ಮಾಡುವಾಗ, ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವಾಗ, ಪಯಣ ಮಾಡುವಾಗ, ಕಟ್ಟಿದ ಈ ಹಾಡುಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿವೆ. ಪ್ರೇಮ, ಕಾಮ, ದೈವ, ಭಕ್ತಿ, ದುಡಿಮೆ, ಕಷ್ಟ, ಸುಖ, ಸಂಕಟ, ಬಡತನ, ಸ್ನೇಹ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಂಡಿರುವ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಡೀ ಬದುಕನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನ ಬೆಳಗಿನ ರಾಗಿ ಕಲ್ಲಿನ ಬೀಸುವ ಸದ್ದಿನೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಲ್ಲಿನ ಶ್ರುತಿಗೆ ತಮ್ಮ ಇಂಪು ದನಿ ಸೇರಿಸಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರಮಜೀವಿ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮಗೆ ಅನ್ನ ನೀಡುವ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯನ್ನು, ಕರುಣಿಸುವ ದೈವವನ್ನು, ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಜ್ಞಾನ ನೀಡುವ ಗುರುವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೇಗೆ ಜನಪದ ಗೀತೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಬಹುತೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ರಾಗಿಕ್ಕಲ್ಲ ಮನೆಯ ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸುವ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು. ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ, ಜೋಳದ ಹಿಟ್ಟು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಬೀಸುವಾಗ ಹೆಂಗಸರು ಬೀಸುವ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದುಂಟು. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವ ತನಕ ಬೇಸರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಬೀಸುವಾಗ ನಿದ್ರೆ ಬರೆದಂತೆ ಈ ಬೀಸುವ ಪದ ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬೀಸುವ ಪದಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಮೂವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೀಸುವ ಹಾಡು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತ್ರಿಪದಿ ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಬೀಸುವ ಹಾಡುಗಳು ಬದುಕಿನ ಆಧುನಿಕರಣದಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ಅಪರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಬೀಸುವ ಪದ ಜನಪದ ಗೀತೆಯ ಸಾರಾಂಶ

ಈ ಗೀತೆಯು ತ್ರಿಪದಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತದ್ದು.

ಮೂರು ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತ್ರಿಪದಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

1. ಮೊದಲ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಮೂರು ಜನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು ಬೀಸುವಾಗ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಸಮಯ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಹೆಂಗಸರು ಹಾಡುತ್ತಾ ಕುಟ್ಟುವ ಬೀಸುವ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಯಾರು ಕಲಿಸಿದರು ಎಂದು ಒಬ್ಬಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಆಗ ಆಕೆ ಕೃಷ್ಣನ ತಂಗಿ ಸುಭದ್ರ ಕಲಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ.

2. ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೀಸುವಾಗ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರೆ ಹಿಟ್ಟು ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬೀಸುವುದರ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ರಾಗ ಬದ್ಧವಾಗಿ ದನಿಯೆತ್ತಿ ಹಾಡಿದರೆ ಮೃದುವಾದ ಹಿಟ್ಟು ಸರಾಗವಾಗಿ ಬೀಳುವುದು ಹಾಗೆ ಇವರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮವಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

3. ಒಬ್ಬರ ನಂತರ ಒಬ್ಬರು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೆಂಗಸರು ನಿನಗೆ ಹಾಡು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ನೀನು ಸೋತು ಶರಣಾಗು ನನಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಾಡುಗಳು ತಿಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರೇಮೋಟಿ ನಡೆಸಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮುಗ್ಧ ಮನಸ್ಸು ಹೊಂದಿದರು ದೇಹ ಮಾತ್ರ ಬಲು ಗಟ್ಟಿ. ರಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಾ ಬೀಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ತೋಳುಲವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ತೋಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ತಾಮ್ರದ ತಾಯಿತವಿದೆ. ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

4. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೀಸುವಕಲ್ಲು ಮೊದಲು ಬೀಸುವಾಗ ಸಕ್ಕರೆಯಂತೆ ಉದುರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಂತಿಂಥಹ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಲ್ಲ. ಶೆಟ್ಟಿ ತಮ್ಮಯ್ಯನ ಅರಮನೆಯ ಕಲ್ಲು. ಎಂತಹ ಶ್ರೀಮಂತನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಬಡವನೇ ಆಗಿರಲಿ ಅವರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬೀಸುವಕಲ್ಲು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಶೆಟ್ಟಿ ತಮ್ಮಯ್ಯನ ಅರಮನೆ ಮುಂದಿರುವ ರಾಗಿ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಬೀಸುವಾಗ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲೆಲ್ಲಾ ರಾಗಿ ಸದ್ದಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.

5. ರಾಗಿಕಲ್ಲು ಕಾಯಕದ ಸಂಕೇತ. ರಾಗಿಕಲ್ಲು ಆಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲ ಬಳಗ. ರಾಮ ರಾಜ್ಯವಾದರೂ ಕಲ್ಲು ಆಡ್ತಾ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತಿದೆ. ರಾಯ ಅಣ್ಣಯ್ಯನ ಅರಮನೆಯಾದರೂ ರಾಗಿ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ಇರಲೇಬೇಕು. ಇದಾಗಿ ಕಲ್ಲು ರಾಜಬೀದಿಯವರೆಗೂ ತನ್ನ ದನಿ ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೀಸಬೇಕು. ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದ ಅರ್ಥ ಇಷ್ಟೇ ಎಂತಹ ಶ್ರೀಮಂತನಾದರೂ, ಬಡವನಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ರಾಗಿಕಲ್ಲು ಬೀಸುತ್ತಾ ಇದ್ದ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲ ಸುಭಿಕ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತಿದೆ.

6. ಈ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನಪದರ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ರಾಗಿ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಕಲ್ಲಲ್ಲ. ತಾಯಿ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕಲ್ಲು ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುವಾಗದೆ ಕಲ್ಲವ್ವ ತಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲದಾರತಿ ಮಾಡುವ ಆಸೆಯೂ ಇದೆ. ಉನ್ನತವಾದ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇದು. ಇಲ್ಲಿ ತಾನು ದುಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುವಿನ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮೀಯತೆ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕಲ್ಲನ್ನೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಂಟು.

7. ದೈವನಿಷ್ಠೆ ದೇವರಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ರಾತ್ರಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಗುರುವಿನ ಪಾದ ಎದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಏನು ಇಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಶಿವನ ಮಹಿಮೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

8. ಶಿವಶರಣರನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಸೀರೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಹಾಗೆ ಹವಳದಂತಹ ಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಮುಡಿದಂತೆ. ಮನಸ್ಸು, ದೇಹ ಎರಡು ಪ್ರಪುಲ್ಲವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಕಲ್ಯಾಣ ದಲ್ಲಿರುವ ಬಸವಣ್ಣನನ್ನು ಶರಣರನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

9. ಜೀವನದ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುವಂತಿರುವುದು. ಇವರ ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಕರುಣೆ ಇದ್ದರೆ ಕಾಯೋ ಮರಣ ಬಂದರೆ ಒಯ್ಯೋ ಎಂದು ನಾವು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸು. ಪ್ರತಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಹುಟ್ಟು-ಸಾವು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಸಾಯೋವರೆಗೂ ಉತ್ತಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಗೌರವವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ಕಲ್ಯಾಣ ಬಸವಣ್ಣನ ಇವರು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

10. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಒಳಗೊಳಗೆ ಕುದಿಯಲು ಬೇಡ ಎಂದರೆ ದುಃಖಿಸಬೇಡ, ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಇಟ್ಟು ಹಂಗಿಸಬೇಡ. ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮೆರೆಯಬೇಡ ನನ್ನಿಂದಲೇ

ಎಲ್ಲವೂ ಎನ್ನುವ ದುರಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಊಟಕ್ಕಿಟ್ಟು ನಂತರ
ಎಷ್ಟೊಂದು ತಿಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಂದ ಅನ್ನವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಬೇಡ ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು
ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಶಿವನಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು.
ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಸಿದವನಿಗೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಶಿವನನ್ನು
ಮೆಚ್ಚಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಈ ಗೀತೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ.